

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (insertate) se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 176.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 5. avgusta 1910.

Čekovni račun 48.517.

Leto II.

Kaj bo v jeseni?

Samo še dva tedna utegnejo trajati politične počitnice in potem se bode začela na Dunaju nova borba za obstoj ali padec Bienertbove vlade. V kateri smeri se bode gibal ta borba, kažejo že predznaki: v torek so poročale dunajske politične korespondence, da se prično že prihodnje dni pogajanja s Poljskim kolom, ki bi naj sprijaznila Bienerttha zopet s Poljaki in poravnala nesporazum v zadevi gradnje prekopov. Poljaki utegnejo dobiti kake koncesije v denarju ali drugih stvarih — prekopno vprašanje pa se bode izročilo kakemu odboru ali komisiji v študij. To je že stara avstrijska metoda »des Fortwurstelns«. Javili smo tudi minule dni, da so se vršile v Pragi konference češkega konservativnega veleposelstva. Kakor se od vseh strani zatrjuje, baje na naročilo nadvojvoda Franca Ferdinanda samega. Cesar hoče prestolonaslednika upejlati v politične posle in nič čudnega ni, da se je ta lotil najvažnejšega in odločilnega notranjepolitičnega vprašanja, namreč češkega. Kolikor moremo razbrati iz nasprotujočih si poročil, se je iskalo na tej konferenci samo nekako formulo, ki bi naj sprijaznila vendarle konečno oba tabora na Češkem, ako bi že ničesar drugega ne pomagalo in bi se pogajanja vsled par nezrelih kričočev v enem in drugem taboru razbila.

Bienertbode imel na jesen velike težave. Treba bode spraviti finančni načrt pod streho — kar pa bo zelo, zelo težko delo brez trdne in zanesljive večine. Zato je za njega prvi pogoj, da si ustvari vsaj kolikor toliko trdno vladno večino. Pomagali mu bodo nedvomno krščanski socialci, nemški nacionalci in Poljaki pri tem delu; morda se še zmoti v vladni tabor ta ali ona manjša druga slovanska skupina. Nova finančna bremena pa so sila nepopularna stvar; odija za nje bi ne imel nikdo rad na sebi, zato bode težko šlo s finančno reformo. Tako težko kakor z rešitvijo češkega vprašanja in zato ni izključena možnost, da bode na jesen parlament v resnici razpuščen. Stvar morda še sedaj ni prav zrela za debato, ker se bodo nekatere velike stranke razpustu upirale z ozirom na gnjile razmere v lastnem taboru; vendar pa moramo biti za vse pripravljeni. Osebito mi slovenski naprednjaki se moramo že sedaj povsod in vstrajno pripravljati na nove volitve.

Bili smo vedno med onimi, ki nismo niti najmanj zaupali odkritosrčnosti Šusteršičeve »rodoljubne« politike. Odkar se je naše klerikalce izrinilo iz mehkega gnezdeca v vladnem taboru, kjer so tako zadovoljno sedeli pod Beckom, mislijo samo na

to, kako bi svojo politično moč povečali, da bi se zlepa ali grda vrnili v vladni tabor. In v ta svoj namen so delali naravnost občudovanja vredno politiko sem in tja omahovanja. Začeli so obstruirati, in potem sami sebi zavezali jezik; zavzeli so se za trijalizem in jugoslovanstvo — potem pa ovajali one, ki bi se morda kedaj odkritosrčno zavzeli za njega. Kakor poprej Slovenci kot narod nismo imeli ničesar od klerikalne vladne politike, tako še imamo mnogo manj od klerikalne obstrukcije: saj je znan cesarjev izrek, da se ne da ničesar izsiliti — in torej je vse naše naperjanje zastoj!

Klerikalci to tudi dobro vedo in njihova obstrukcija ima samo ta namen, da bi povečala splošno zmešnjavo in pomagala k razpustu državnega zbora. Slov. naprednjaki še imajo par mandatov, in te mislijo še klerikalci ujeti! To je zadnji cilj klerikalne obstrukcije — in po tem se imajo ravnati tudi naši napredni poslanci pri ureditvi svoje taktike. Za slovenske naprednjake pa bi bil že skrajni čas, da bi se zedinili v enotno, krepko falango in si poiskali enoten pravec svoje politike doma in na zunan.

Z našim provincijalizmom, rodoljubnimi solzami, idealizmom in malenkostnim pričkanjem si kopljemo samim sebi politični grob. In baš sedaj je na Slovenskem živejša potreba po zdravi opoziciji napram klerikalcem, ko je bila kedaj: ali smo slepi, da se ne ravnamo po tem?

Politična kronika.

RAZKOL V POLJSKI DEMOKRATIČNI STRANKI.

Poljski narodni demokrati so s svojimi 22 poslanci največja strankarska skupina v Poljskem kolu. In baš sedaj je ta skupina v težki politični krizi. Bilo je sicer že poprej znano, da ni v njej sloge — a strankino vodstvo je take vesti vedno dementiralo, menda zato, da se jim je tembolj verjelo. Zmerni in radikalni elementi so si neprestano v laseh in jasno je bilo, da mora enkrat priti do javnega razkola. — Volilci pa vsled nasilstva strankinega vodstva niso dobili nobenega odgovora na vprašanja, kaj je s tem razkolom, dokler ni odstopil dr. German iz vodstva stranke z namenom, da združi vse nezadovoljneže v novo politično skupino. Strankino vodstvo mu sicer prerokuje neuspeh in siplje nanj običajne »izdajniške« ljubeznivosti — vendar pa je splošna sodba, da bo Germanova akcija uspešna. S tem se je torej izvršilo nadaljnje notranje cepljenje v Poljskem kolu

— ki bode tej skupini vedno bolj jemalo ugled kot zanesljivi opori dunajske vlade.

DRŽAVNI PRORAČUN ZA L. 1911 — BREZ DEFICITA.

V Išu se sedaj pripravlja proračun za l. 1911. K tej vesti pripominjajo praški »Nár. listy«: Proračun za l. 1911, izdelan na podlagi dosedanjih davkov, torej brez dohodkov iz nameravanega finančnega načrta, bode brez deficita. Torej izdatki bodo ravno toliko kakor prilično proračunjeni dohodki. To ravno pa se bode moralo le ustvariti s potlačenjem in posiljenjem kulturnih in gospodarskih potreb baš slovanskih narodov; nasičeni in prenasršeni Nemci itak ne potrebujejo ničesar več, Slovani bodo pa obsojeni k stradanju. Tako se v Avstriji varčuje; dolge nemških zapravljivcev bi naj sedaj prištedili zanemarjeni Slovani.

POLITIČNA KRIZA NA HRVAŠKEM.

Včeraj se je vršila konferenca hrvaške stranke prava v Zagrebu. To konferenco je vse z veliko napetostjo pričakovalo, ker se je mislilo, da se stranka izjavi za samostojna pogajanja z banom, kar bi pomenilo razbitje koalicije, ker bi šli naprednjaki potem gotovo v opozicijo. Konferenca pa je sklenila izdelati program, kateri bo omogočil ustanovitev enotne hrvaške stranke, katera bi tvorila skupno s srbsko samostalno stranko večino v deželi. Če se bodo naprednjaki te nove tvorbe udeležili, še ni znano. Prav lahko pa je mogoče, da nastanejo med njimi in pravaši difference, katere bodo nepremostljive. Politična situacija bi se potem popolnoma pojasnila: v ospredju vladna stranka pravašev, na desnici klerikalci s frankovci in milinovci, na levi pa naprednjaki. Sklep prvaške konference je krizo nedvomno znatno zavlekel.

Dopisi.

Od Sv. Trojice v Slov. Gor. Če prideš zdaj potnik skozi naš trg, se gotovo začudiš nad pestro živahnostjo, ki vlada v njem. Pek Zaverinik si zida hotel in vrhu surovih zidov kipi mlaj v nebo, ovenčan in okinčan s cvetjem in trakovi v čezmejnih nemških barvah. K mlaju pa stopi zidar korajžnih brk in zaripljenih oči in začne golčati po — nemški. Možaku se pozna, da je že delal med Nemci, no v kljub temu tako strašno lomi ta blaženi jezik, da ga morajo še danes čeljusti boleti. Rečeš se ti smili, ko se naperja in dere tam gori in si domišljuje, da je njegova kolobocija nemščina, in kar oddahneš si, ko izpregovori konečno tudi slovenski. Po naše mu pač

LISTEK.

Vanda.

11

Novela.

Spisal Josip Premk.

V.

Takoj po kosilu je vstopil drugi dan Viktor v mojo sobo.

»Naša karavana je pripravljena«, me je pozdravil in mi ponudil roko.

»Koliko udov pa šteje, ako smem vprašati?« sem opomnil, da si sem vedel itak že prej, kdo pojde k bajaranu na Jame.

»Ni sile«, se je nasmehnil Viktor. »Gospodična Matilda, Vanda, velečastje gospoda Cklincklona moja malenkost in ako držite dano besedo tudi vi, nas bo pet, povrh pa še ena košara s tremi buteljkami pristnega Burgundca in enako ropotijo, ki je gospod Cklincklon ako napravi le malenkosten izprehod silno pogreša. Najžalostnejšo službo pa je prevzel naš stari Sultan, ki ga je obložila Vanda s tovorjem, katerega vsebine skoro gotovo ne uganete!«

Viktor je bil videti zelo dobre volje in ker sem obljubil, da pojdem tudi jaz, sem vzel klobuk in palico in čez par minut sva bila na dvorišču, kjer naju je omenjena družba že čakala.

»Kakor vidim, ste še med živimi, in to me veseli!« me je hitel pozdravljati gospod Cklincklon in mi ponujal svojo tolstvo desnico. »Ampak imenitno, gospod Lokar, imenitno slikate! Kdo bi si mislil! Na cellem Kranjskem ne bo take slike, kakor na naši verandi, kaj ne, Vanda!«

Vanda se je napravila, kot da je preslišala. Spregovorila je z Matildo nalašč nekoliko glasneje, kot da hoče preprečiti, da bi jo Cklincklon ne zapletel v pogovor.

»V Parizu sem bil«, je naglo nadaljeval in mahal z rokama kakor pridigar, — »v Berlinu in še bogve kod, saj veste, kupčijske stvari, pa nisem videl take slike nikjer. Saperlot, velik umetnik ste, gospod Lokar, še jaz bi hotel postati tak, dasi to zame nima pomena, saj veste, kupčijske skrbi. Ravno zdaj kupujem na Nižje Avstrijskem neko opekarno, pa zopet kaj drugega in tako dalje, da človek nima časa za take stvari. Vanda pa se zanima za to, kar mrtva je na vašo sliko in zato sem se že pred par dnevi namenil, da vam izrečem, še predno dokončate, najpristrčnejšo zahvalo in priznanje, pa vas ni videti nikjer in nikoli, kadar ste pa pri delu, se vas pa človek seveda boji motiti. O, saj vem, kako je to, ako je človek v kako stvar zamišljen! Še brenčanje muh ga moti, kaj šele da bi ga kdo obiskal. O, vem, no sebi vem, kadar delam kake račune, kako sem nervozen, res, prav naravnost nervozen — še brenčanje muh me moti —«

Morda bi povedal to svojo lastnost gospod Cklincklon še tretjič, ko bi ne pristopil Viktor in ne prekinil neusahljivega studenca njegovega besedičenja.

»Jaz predlagam«, je dejal, »da gremo tu zadaj za gradom skozi gozd in potem čez volčje brdo za Sotesko in v eni uri pa smo na Jamah. Po poti okrog je skoro dve uri. Kako mislite, da bi bilo boljše, po ravnem, to se pravi — po poti ali po bližnjici?«

»Jaz bi rekel, da bi bilo prikladnejše«, je takoj izrazil svoje mnenje gospod Cklincklon in se nekako žalostno ozrl gori po hribu. »Za mlade noge je že brdo, a meni se zdi vse pametnejše, da jo mahne po poti. Kaj tisto, če je nekoliko dalj, saj je dan sedaj dolg, čas pa imamo in če se utrudimo, je pa tudi tamle košara polna potrebnih stvari. Ali bi ne bilo tako najbolje, gospod Lokar?«

Jaz sem pogledal Viktorja in Viktor Vando in

Matildo, ki je bila za Cklincklonov predlog, čemur pa je Vanda odločno nasprotovala.

»Ako mislite hoditi po tisti razdrapani in dolgočasni poti, ki je ni konca ne kraja, ostanem raje doma.«

In njen pogled je bil uprt naravnost v gospoda Cklincklona, ki je že odprl ustnice, da bi pritrdil njenemu mnenju.

»Kako pa mislite vi, gospod Lokar?« me je vprašala in v kotu njenih ustnic je zaigral nasmeh, ki me je prestrašil. . . Bal sem se, da ne izda, kako nepremišljeno besedo najine tajnosti.

»Jaz ne poznam okolice in bi se morda odločil za napačno, a vsekakor se mi zdi, da bi bilo lepše, ako gremo skozi gozd kot po kaki dolgočasni cesti.«

»Tako je!« mi je pritrdila veselo. »Ko pridemo na vrh hriba, se lahko nekoliko ustavimo, da vidite, kako lep je razgled vsenaokrog.«

»Saj imate res prav«, je pritrdil sedaj seveda tudi gospod Cklincklon — »kaj bi hodili po poti na okrog, ko je čez hrib mnogo lepše. Malo se bomo otrudili, pa nič ne de, bom saj enkrat lahko spal. Veste, gospod Lokar, poleti jaz grozno trpim — po cele noči ne morem zaspati, tale izprehod pa bo morda zame pravo zdravilo. E, Vanda že ve, kako je prav!«

In njegov pogled je obvisel z dopadajenjem na Vandi, ki je popravljala Sultanu naprtani tovor in mu je motala okrog vratu vrvice, za katero ga je nameravala voditi na Jame.

»Kaj pa si naložila Sultanu?« je začudeno povprašal Cklincklon.

Vanda je nekaj časa molčala, potem pa je odvrnila:

»Nekaj, česar se gospod Cklincklon gotovo ne bo poslužil!«

Spoznal sem, da se previdno ogiblje vsake prilike, ko bi ga morala tikati in to me je napolnilo navadno z nekim škodoželjnim veseljem . . .

teče jezik kakor po olju, to mu je treba priznati. In če bo hotel še tisočkrat biti Nemec ter izdati svoj slovenski jezik, ta jezik bo pa njega izdal, ker je njegov jezik, njegove matere jezik. Govornik zatrjuje, da je socialdemokrat, a spoznali smo iz njegovih besed samo nemškutarja. (Ali bi ne hotel biti tako prijazen in bi nam razodel, kdaj so sprejeli socialisti nemškutarstvo v svoj program? Kolikor nam je znano, so se vedno zavzemali za narodno enakopravnost. Neka znamenja v zadnjem času sicer kažejo, da bi mogel imeti Knuplež prav; če pa nima prav, potem zahtevamo od vodstva slovenske soc. demokracije najodločnejše, da nam ne raznaroduje delavcev in ne fabricira nemškutarjev, sicer bomo primorani, da se sami lotimo organizacije slovenskega delavstva po tržaškem vzgledu N. D. O.) To je pač tako, da je naše ljudstvo vsled skupnih naporov nemčurstva in c. kr. uradov tako korumpirano, da se ti prodaja za liter vina in vpije »heil« ali »živijo« ali »hoch« — kakor kdo plača. To nemožnost in brez značajnost znajo izkoriščati tudi naši trojiški nemškutarski mogotci, ki so po večini sami neznačajni renegatje in vidijo višek junaštva v izdajalstvu svojega rodu in v pangermanskih utopijah. Za svoje zemlje se pa vseeno bojijo. In zato se izgovarja pek Zavernik, da je nedolžen pri vsenemških izbruhih ob njegovi stavbi. In ko so tesarji streho končali, jim je celo milostno dovolil, da so nasadili nekje pol metra visoko smrečko s skromnimi slov. trakovi. Seveda se s tem ne damo podkupiti, ker je popolnoma upravičena bojazen, da se bodo za Slovence pekle tako majhne zemlje, kakor je razmerje med slovensko smrečico in nemškim mlajem na strehi pekarije. — Trojičane opominjamo, naj nikar preveč ne rogovilijo in ne vznemirjajo trga s huronskim hajlanjem in kričanjem, sicer se jim zna pripetiti, da vdari nevihta po njih, ki jim oskubi peruti ravno tako, kot je zadnji naliiv oklofutal Zavernikov mlaj. In taka žalostna pošvedranost, kot je sedaj ta mlaj, bo potem tudi cela njih namišljena nemškutarska mogočnost. — Konečno bi še prosili c. kr. izvestne gospode, ki so na obeh straneh enako priljubljeni, v največji prijaznosti, naj se raje ne udeležujejo izživajočega hajlanja, ker bi se to na vsak način bolje skladalo z neobhodno neutralnostjo njih stanu.

Rodoljubni Slovenci in Slovenke!
Dne 14. avgusta vas vabimo v
Gaberje pri Celju na

sokolski zlet
združen z veliko ljudsko slavnostjo.
Zleta se udeleži celo slov. sokolstvo
korporativno ali po zastopnikih.

Štajerske novice.

Duhovniški troti. Dr. Korošec je meseca julija imenoval vse tiste duhovnike, ki ne hujskajo svojih faranov med seboj in so si ohranili o vzgoji kmečke mladine drugačne pojme kot kaplan Schreiner v Žalcu, »trotes«. Na to mu odgovarja neki duhovnik v »Slogi« sledeče: »Trote imenuje Tonček tiste svoje duhovne sobrate, ki se mu ne vprežejo brezpogojno, da bi postal on hitreje — deželni odbornik. (Bo težko šlo! Uredništvo.) In trote imenuje ta, ta — človek nas, ki trideset, štirideset let prenašamo težo duhovnega, narodnega in socialnega dela, tro-

»Kaj bi neki to bilo?« — je postal radoveden gospod Cklincklon in potipal zavoj. »O sveti Izak!« se je začudil pri svetniku svojega veroizpovedanja in povzdignil oči k nebu, »trske in polena so že notri in če niso poleg kaka jabolka je pa čisto navaden — krompir!«

Vanda ga je ošinila s temnim pogledom, ki se je moral zdeti gospodu Cklincklonu zelo ljubeč in prijazen, ker potrepal jo je po rami in laskavo pohvalil.

»O, česa se vsega ne izmisli naša Vandica.«

Vanda je zarudela do ušes, stisnila ustnice in se na to obrnila k Viktorju, ki je stal poleg mene.

»Kdo bo pa košaro nosil?«

»Jaz bi predlagal tistega, ki ji bo največ škodoval«, je zamrmral Viktor z nasmehom, da sem ga čul razločno, a gospod Cklincklon, kateremu je brez dvoma veljalo, se je vrtel okrog Sultana in gotovo ni slišal. »Taka stvar je za ženske«, je dodal nato glasneje in kakor sem izprevidel premišljeno in z gotovim namenom, ker Matilda je pristopila naglo in potaknila desnico skozi roč.

»Najbolje, da jo nesem jaz«, je dodala — »sicer se zna zgoditi še kaka nesreča, ki bi gospoda Cklincklona spravila ob dobro voljo.«

»O, kako ste prijazni, gospodična Matilda«, jo je pohvalil gospod Cklincklon in že sem hotel pristopiti jaz, a Viktor me je potegnil za rokav in šepnil z zadovoljnim nasmehom: »Pustite!«

Takrat sem opazil, kako ga je pogledala Vanda hvaležno in pohvalno in hipoma se mi je razjasnilo marsikaj ... —

Pot se je vila v lahni vzpetosti skozi smrekov gozd, tupatam je molela čez stezo krivincesta korenina, da je gospod Cklincklon pazno privzdigoval nogo, kot da stopa po silno nerodnih stopnicah.

(Dalje sledi.)

te nas imenuje »brez vsake izjeme« tisti, ki je dvajset let pod pretvezo »učnega prefekta« v mariborskem dijaškem semenišču zastoj bival in ne malo ali dobro jedel in pil ter najmanj 5 revnim dijakom to odgrizel, kar so jim — dijakom — namenili blagi ustanovniki zavoda. Gospod urednik, pomislite, v Ljubljani nas ima za trote in dolži lenobe najostudnejše oblike, ki jo narava pozna, (niso prav storili, če so to »gromovito odobraval«!) in nas v domačem katoliškem časopisu pred ljudstvom, za katero delujemo, psuje človek, ki se je na Dunaju pri »Maj-Korsu 1910« z do popka razgaljenimi židovkami obmetaval cel popoldan z rožicami, mesto da bi bil v državnem zboru. Pred tremi leti je psoval ugledne posvetne može za »m u m i j e«, nas pa »brez vsake izjeme« imenuje t r o t e. Tužna nam majka!

Iz Pesnice. Poročali ste že, da so pri občinskih volitvah v 3. in 2. razredu zmagali Slovenci vzlic silnemu pritisku iz Maribora. Zmagali pa bi bili tudi v 1. razredu, da se ne bi zgodilo nekaj nepričakovanega, kar karakterizuje nemške duhovnike. Benediktinci iz Št. Pavla imajo tukaj veleposestvo. Pripeljal se je k volitvi neki benediktinec-Nemec, ta je dekanu v Jarenini obljubil, da voli slovenske kandidate, a glej ga spaka, ko drugi dan pride k volitvi odda svoj glas nemškutarskim losvonromovcem. Spet dokaz, da je nemškim duhovnikom prvo narodnost, potem še le vera, k njim se naj hodijo učiti naši slovenski duhovniki. Nečastno je vendar za tacega moža, da tako grdo prelomi svojo možko besedo. — Tudi Južna železnica voli v 1. razredu, seve kakor povsod proti Slovincem. Pooblaščen je bil neki višji železniški uradnik v Mariboru, ki pa je, ker se mu ni zljubilo iti, poslal svojega inženirja in ki je res volil z dotičnim pooblastilom. Proti tej nepostavnosti so Slovenci vložili ugovor, torej zna v 1. razredu še enkrat priti do volitve. Zmaga v Pesnici, na katero občino so se Nemci za gotovo zanašali, jih je močno poparila, pa pokazala, da so Slovenske gorice še zmirom slovenske in bodo ostale slovenske.

Vrazova slavnost. Iz Ormoža se nam piše: Le dobra 2 tedna imamo še do dneva, ko se bode obhajala obletnica velikega Ilirca Stanka Vraza v bližnjem Cerovcu. Vsakdo bode mislil, da se vrše po vsem okraju živahne priprave za ta veliki dan, pa moti se, kajti mi o celi prireditvi samo toliko vemo, kakor naš rojak v Ameriki, ki čita slovenske ali hrvaške liste. Vse priprave ima namreč v rokah pripravljalni odbor, v katerem imata glavno besedo če ne edino duhovnika župnik Bratušek in kaplan Stuhec, ki sta daleč naokoli dva najbolj fanatična hujškača. Po časnikih so pisali, da je pri prireditvi vsako strankarstvo izključeno, a v pripravljalnem odboru ni prav nikogar, ki bi ga zamogli računati vsaj med najzmernejše naprednjake. V tem pripravljalnem odboru ni zastopano nobeno tukajšnje društvo kakor tudi nobeno v okraju, katero bi morebiti poslalo naprednega zastopnika. O zgodovini in nastanku tega čudnega odbora vemo le toliko, da so vabili nekega tukajšnjega rodoljuba, katerega ne moremo k nobeni stranki prištevati, mož skoz in skoz poštenjak pa je stavil pogoj, da se pokličeta v odbor tudi 2 druga gospoda, od katerih bi enega prištevati k slogašem, drugega pa k narodni stranki; prvega bi še vzeli, zadnjega pa so odklonili. Seveda sta potem tudi prva dva vabilo odklonila. Imamo tukaj izvrsten pevski zbor, za tega seveda pripravljalni odbor ne ve. Ima namreč to napako, da obstoji iz naprednjakov. Šli so torej po pevsko društvo v sosedni kraj, katero je baje popolnoma zanesljivo, ima pa to smolo, da brez naprednjakov ne more nastopiti, ker klerikalni člani niso pevci. Dalje nočemo delovanje pripravljalnega odbora kritikovati, pridržimo si to za pozneje. Čutili smo se pa dolžne povedati napredni javnosti navedeno v informacijo. Dolžnost vseh naprednih Slovencev je, da slavnost po možnosti posetijo in pokažejo, da častijo spomin moža rojaka, kateri pač nikdar ni bil klerikalec.

Šoštanj. V nedeljo, 31. julija popoldne, se je vršil v Rajšterjevi veliki dvorani dobro obiskan občni zbor skupne obrtne zadruge za šoštanjski okraj. — Zborovanja se je udeležil tudi g. Čretnik iz Št. Jurja ob j. ž. Pri tretji točki dnevnega reda (pristop zadruge v kako zvezo) nam je v krasnih besedah naslikal sedanje stanje obrtništva, vzroke, zakaj tako propada obrt, in konečno od pomočna sredstva. — Navzoči so govorniku burno pritrdjevali in nato je občni zbor sklenil, da se strokovna organizacija izvede na ta način, da se ustanovi zvezo vseh slovenskih spodnještajerskih obrtnih zadrug in da se za ta pristop pooblasti odbor zadruge. V tej zvezi bi naj bilo zastopano vse slovensko spodnještajersko obrtništvo, brez razlike strank; izključena mora biti vsaka politika, če hočemo braniti svoj obstanek, kateri visi sedaj že tako na tenki niti, ki se lahko pretrga vsak čas, in mi obrtniki zginemo v morju časa, kakor so zginitile razne obrti, o katerih danes še samo vemo, da so bile sloveče. Pozno se začnemo zavedati, pa boljše tudi zadnji hip, kakor pa nikoli. — Če pomislimo, da je ravno obrtništvo in njega delavstvo ona struja, ki je v najožjem stiku z drugimi stanovi, in da ravno obrtništvo plača državi največ davka (samo obrtnega okroglo 95 milijonov, dalje na obrtništvo odpade gotovo polovica osebnega davka, najmanj pa 30 milijonov, razen teh direktnih davkov pa plačujemo vse indirektno v ogromni večini,

če se vzame za merilo obrtništvo in njega delavstvo), in če pomislimo, kaj nam da država za te ogromne svote davka, je odgovor kratek in jedrnat: nič! Kvečjemu, da nas v zahvalo mučijo razni vladni komisarji z vsemi v našo škodo pri zeleni mizi sklenjenimi postavami, katere so sklenili naši sovražniki in naši poslanci. Občeznana pa je tudi, da nas gotove stranke naravnost zamočijo in smatrajo kot privešek, da eden ali drugi ložje zleze kot poslanec k državnim jaslim (kamor mi obrtniki največ pokladamo svoje krvave žulje). Izdala so se razna prazna gesla, kakor: »kmet je steber države« itd., in vendar je res, da so steber države vsi delavni stanovi, ki dajejo državi davke in kri. Vsi avstrijski kmetje plačajo 53 milijonov zemljiškega davka letno, podpora kmetom lanskega leta pa znaša 60 milijonov. Tudi razni veleindustriji so dobili podporo. Samo nas obrtnike se prepušča usodi, da lahko poginemo gladi. Privoščimo tudi mi obrtniki vsem drugim podporo, zahtevamo samo, da se z nami enako postopa. Zato pa je naše nadaljno geslo in začrtana pot: v stanovski organizaciji ne priznamo nobene stranke in odklanjamo, da bi bili privešek kake stranke, ampak hočemo biti samo slovenska obrtna organizacija, katera se bo borila za svoje pravice in obstanek. Izven organizacije pa je vsak lahko, kar hoče.

Pišce. Dne 31. julija so kar natihome zvezarji sklicali shod, na katerem je govoril dr. Korošec, za njim dr. Benkovič, prvi o delovanju državnega zbora in da se bije velik boj med delavsko stranko in njimi. Povedal ni, ali misli delavce socialdemokrate ali kmečke delavce. Metal je kamenje na liberalce in učiteljstvo; a v tem ga je prekašal še njegov tovariš dr. Benkovič; govoril je o delovanju deželnega ter državnega zbora ter o obstrukciji. Glede povišanja učiteljskih plač je omenil, da se mora drugim stanovom prej pomagati (morda zopet duhovščini??) kakor učiteljstvu, ker večina tega je liberalna. Osobito je napadal »Učit. Tovariša«. Močno ga grize tudi Vinarska zadruga v Celju. Dejal je, da je kapitalistično podjetje in da samo odbornikom ter tistim, kateri imajo velike deleže, vino kupuje ter da male posestnike prezira. O ti, na duhu bolni revček, kako znaš farbat! Celjska vinarska zadruga je v pišečki župniji pokupila vina skoraj od 25 malih posestnikov. Dalje je trdil, da so liberalci največji nasprotniki konzumnih društev in zadrug. Povedal seveda ni, da samo takih, ki jih snujejo duhovniki iz sovraštva. Zakaj pa ni nič povedal o konzumu v Laškem trgu, Št. Jurju itd.? Ako bodo še dalje obstrukcijo delali v Gradcu, ni vedel povedati. Da ni bilo velikega »aplavza« po takih govorih, se samo ob sebi razume. Po govoru se je stavilo nekaj vprašanj na njega. Najbolj se je odlikoval policaj, kandidat za županski stolec (a za njega ima ta stol še samo eno nogo), itd., ki je vprašal poslanca, če more kaj pomagati glede peronosporo pri vinogradih, nakar mu je poslanec razložil, da je to delo občine in glavarstva, kakor je zadnji »Narodni List« že opisal. Dovolj žalostno za moža, ki se sili zmiraj v ospredje, da tega ne ve. Zatem je predsednik Podvinski, kateri hodi po to šaržo zmiraj v Pišce, zaključil shod. Konečno omenim, da se shoda niso vsi vodje klerikalcev udeležili, ali niso vedeli, ali so se bali — kakor Pilat pred Judi. — Vseh je bilo 120 do 150 oseb, med temi skoraj polovica žensk in otrok.

Št. Janž na Vinski gori. V noči med 2. in 3. avg. o polnoči, je nastal v soseski Prelski naše občine strašanski ogenj, ki je v kratkem uničil 2 gospodarja. Da se ogenj ni dalje širil, se imamo posebno zahvaliti ljudem, ki so bili takoj na licu mesta, vrlemu orožništvu iz Velenja in tamošnji požarni brambi. Tudi okr. načelnik pl. Adamovič je prišel takoj na mesto nesreče. G. Mihi Cviklu gre zahvala, da je od okr. ceste pripeljal brizgalno pož. brambe s konji v Prelsko. Vsem se zahvaljujemo, da so nas ostalih 10 kmetov obvarovali, ker bi bili vsi lahko v četrt ure berači. Zgorela je 1 goved in 10 svinj, vsa perutnina itd. Za ponesrečene prosimo pomoči.

Iz Slovenigrada. Dne 1. t. m. je žel. uradnik Trubitsch s puško tolovajsko in zahrbtno napadel drugega železniškega uradnika, ki ga je tudi nevarno poškodoval. Zato zahtevamo od kaz. sodnije in od žel. ravnateljstva, da se zadeva natančno preišče, ker vendar ne gre, da bi si zaradi prevroče ljubzenske krvi kakega železniškega uradnika ne bili več življenja varni.

V Škorbi pri Ptuj sta zgoreli hiši pos. Terbulca in Črepinka z gospodarskimi poslopji vred. — Prvemu sta zgorela tudi dva lepa vola in jedna svinja.

Otročja veselica družbinih vrtcev v Hrastniku je prav lepo vspela in vrgla čistega dobička družbi sv. Cirila in Metoda 97 K 42 vin. Hvala vrlim prirediteljem!

G. dr. J. Vošnjaka, ki živi na svojem posestvu na Visolah pri Slov. Bistrici, je zadela britka izguba. Umrla mu je 4. t. m. njegova žena, po dolgi bolezni. Naše sožalje!

Bivši Roškarjev agitator — zaradi goljufige obsojen. Poročali smo že o Janezu Štuhecju iz Murščaka, ki je bil pri volitvah l. 1907. eden najstrastnejših klerikalnih agitatorjev v gornjeradgorskem okraju, in o njegovih sleparijah s ponarejenimi pismi in menicami v Ljubljani. Obsojen je na 4 mesece ječe. Kmečka zveza ga kot po nedolžnem obsojenega mučenika imenuje gotovo za častnega svojega člana.

„Nekaj je ukrenil“ Tadaš Hartriegl po domače Karl Verstovšek zaradi škod, katere je napravila ploha po slovenjgraškem in šoštanjškem okraju. Tako poroča „Slov. Gosp.“. Povedal pa ni, kaj, dasi bi to gotovo zanimalo njegove bralce. In nas tudi.

Nesreče na Dravi pod Ptujem. V Zabovcih je dne 1. avgusta utonil šolar Martin Kuhar. Vozil se je s čolnom po Dravi. Čoln se prevrne in fanta je zaneslo ravno pod mlin. Do zdaj ga še niso našli. — Dne 2. avgusta so peljali na ladji krmo z vozom vred. Voz se zvrne in potisne posestnika Simona Simončič iz Markovec k ladji s tako silo, da je revež kmalu izdihnil.

Požarja. 1. avgusta zjutraj je začelo goreti v Iljaševcih pri Ljutomeru v škodnju posestnika Farkaša. Škedenj je s senom in snopjem vred popolnoma zgorel. Goreti je začelo tudi že na strehi pos. Slana, a se je ogenj še pravočasno zadušil. Sploh je bila velikanska nevarnost za celo vas in se imajo kmetje le hitremu nastopu domače in okoliških požarnih bramb zahvaliti, da se ogenj ni razširil. — Zadajo nedeljo popoldne je začelo goreti v svinjaku pos. Jurija Piška v Račah. Ogenj je uničil celo Piškovo domačijo in se je razširil tudi na poslopja Štefana Dobiča in Marije Lah. Ves letošnji pridelek sena in slame je uničen. Poškodovana so poslopja še treh sosedov, a te je požarna bramba rešila katastrofe.

Umrli je v Mariboru upok. stotnik Mlinarič. Pogreb je v soboto popoldne ob pol 3. uri.

Vodstvo mariborske davkarje je prevzel finančni tajnik dr. Ferd. Oplastil, jeden izmed najbolj zagrizenih hajlovcev iz Slovenjgradca, kateri je bil od tam tudi zaradi „intervencije“ v šoštanjskih zadevah prestavljen v Maribor. Mariborskim Slovencem bi priporočali, da bi možn katerega so v Slovenjgradu redno spremljali heil-klici, zelo gledali na prste.

Od Sv. Marjete pri Moškanjcih. Čuje se, da je poštno ravnateljstvo izdalo zopet ukaz, naj se slov. privatni napis »C. kr. pošta« odpravi. Uradni napis je tako nemško-slovenski. Že sedaj lahko rečemo, da se zavedni prebivalci hudo radi tega razburjajo, a še hujše bo, ako se izbris res izvrši. Sicer pa pozivljamo vse slovenske občine in vse v javnosti delujoče može, naj skrbijo, da izginejo povsod nemški napisi! Ne nasilnim, ampak postavnim potom. Posebej pozivljamo, naj se zavzamejo za odpravo samonemških napisov, navodil in pečatov v Ptuju, Mariboru in Celju ter vseh ostalih trgih in mestih, kajti poštno ravnateljstvo samo kaže, da enojezični na Štajerskem niso na mestu. Ista pravica mora biti za poštne okoliše Ptuj, Maribor, Celje itd., kakor je za sv. Marjeto! Začnimo torej čiščenje teh nemških peg!

Iz Polenšaka v Slov. goricah. Strela je vdarila v poslopje starega užitkarja Jožefa Roškarja dne 1. avgusta na večer. Revežu je zgorelo vse. Zavarovan ni bil. Zavarujte se, kajti nesreča nikoli ne sve-ti! — Nogo si je strl po nesreči v Slomih star Vise-najkov mlatič. Hotel je po noči spodstrejšja, kjer je na krmi spal, pa se na lestvi spodtaknil in padel.

Varaždinske toplice je obiskalo do 27. julija 550 strank s skupno 4.291 osebami.

Javno vprašanje. G. sodni svetnik Doksat v Kozjem, ali je res, da ste pred dobrim tednom rekli zvečer v Gučekovi gostilni v družbi odvetnika Zirn-gasta in njegovega pisarja meneč, da vas nikdo nepoklicanih ne sliši: »Wo sind heute die windischen Hunde?« (Kje so danes slovenski psi?) Pred sodiščem v Kozjem, kjer se še vedno blesti samonemški napis, je dal nasaditi g. svetnik Doksat plavice — katerim pravijo na Koroškem pezdeci, kajti ni je seveda primernejše cvetke za nasade, zlasti v slovenskem Kozjem ne. Slišimo in čudom se čudimo, kake izpremembe in prevrate dela v nekaterih ljudeh ne vemo ali vročina, ali upliv par nemškutarjev, ali pa vsemogočnost boljše polovice, ki nosi mesto gospo-da soproga hlače. V Kozje je prišel pred leti živino-zdravnik g. Hrabálek, Čeh iz Morave, ki se je redil pri nas ob slovenskem denarju, ki pa je žalibog po poroki zgubil s hlačami tudi svojo narodnost. Zato hoče poslati svojega sinčka v Sulferajsko šolo v Štore. Ne moremo tega razumeti in verjeti, in smo prepričani, da se g. Hrabálek odtegne tem uplivom in se pokaže moža, toda če pa je kaj resnice na tem govorjenju, se bomo z njim dalje in drugače pome-nili.

Vinarska zadruga v Mariboru? Iz Maribora iz-vemo, da baje tam nekateri »užaljeni rodoljubi« mi-slijo s pomočjo posojilnice osnovati vinarsko zadru-go kot konkurenčno podjetje celjski vinarski zadrugi.

Od St. Lenarta v Slov. gor. (Redek slučaj.) Na poslopu tukajšnje sodnije visi že peti dan bela za-stava v znamenje, da se v tukajšnjih zaporih ne na-haja nobeden kaznjeneec. To je za velik sodniški okraj gotovo izvanreden slučaj. Zadnjikrat je visela bela zastava dne 18. velikega srpana 1908. To je naj-lepši odgovor na napade v »Marburger Zeitung«, ki pravi, da se največ zločinov izvrši v slovenskih pokrajinah.

»Gospodarska izobrazba.« »Slov. Gosp.« je priobčil včeraj prav konfuzen, očitno od zelo mla-dega in nepremišljenega človeka napisan uvodnik o

tem, kaj prodaja naš kmet v tujino? Članek je napi-san očitno v zagovor sedanje avstrijske carinske politike, zlasti glede krušnega zrnja — a člankar nam dokaže ravno nasprotno: namreč, da moramo že velikanske množine žita kupovati iz tujih držav, katero pa je vsled visokih carin zelo drago, tako da se kruh od leta do leta draži. Naš delavec in mali po-sestnik, ki tvorita veliko večino spodnještajerskega prebivalstva in morata kruh če ne vedno, pa vsaj v gotovih letnih mesecih kupovati, gladnjeta od leta do leta bolj. In kaj bo še le letos v vinskih krajih? — Kaj bodo jedli Bizeljani, Haložani, Goričani? Vina vsled peronospore ne bo, krompirjeva letina bo slaba: kje se bo vzel denar za kruh? Naši ljudski zastopniki, kakor n. pr. Korošec, smatrajo v prvi vrsti za svojo nalogo hujskanje proti svojim roja-kom, za ljudstvo pa ne store ničesar, dasi imajo vso politično moč v rokah. Naj gre Korošec gledat v la-sten volilni okraj, potem bo videl, kaj je revščina in kaj je naloga slovenske politike!

Imenovan je za duhovnega svetovalca župnik Janez Kunc pri Sv. Jurju ob Ščavnici.

Razpisano je na slov. šestrazrednici v Šošta-nju mesto defin. učitelja. Drugi plačilni razred. — Prošnje na krajni šolski svet. — Mesto učitelja vodi-telja je razpisano na enorazrednici v Cirkovici-Ška-lah. Drugi plač. razred. Prošnje do 1. septembra.

Druge slov. dežele.

Pozor na slovensko Koroško! V zelo lepem kraju Spodnje Koroške ob železnici in glavni cesti je radi bolehnosti in starosti gospodarja naprodaj lepo po-sestvo z obilno vodno močjo in zato pripravno tudi za lesno trgovino ali druge tovarniške obrti. Z ozi-rom na to, da Südmarka steza svoje umazane roke po vsakem koščku naše zemlje, in da je kraj jako zaveden in sosedje sami žele, da pride posestvo v slovenske roke, p. n. gg. lesne trgovce in podjetne rojake opozarjamo na ugodno priložnost. Natanč-nejša pojasnila daje gosp. Kotnik Rajko pri Gustavu Marco, Via Coroneo, št. 45. Trst.

Stavba nemškega gledališča v Ljubljani in po-tresni sunki. Kako se je zgradba tega poslopja po-vršno nadzorovala in kako »solidno« je to gledali-šče zidano, priča nezgoda, vsled katere je delavka Zupancič našla pod zrušenim obokom smrt. — Zdaj pa naj pride recimo kak mal ali močnejši — potresni sunek (kolikokrat se primeri!!). Kdo naj se tu zanesa na stavbo, ki se je že vsled par udarcev ključarskega kladiva po steni porušil kar cel obok. Lepe razmere!

Atera Hammerlitz. Preiskovalni sodnik dr. Grasselli se je že vrnil iz Trsta, kjer je o tej zadevi zaslišal nebroj prič. Preiskovalni akti bodo v krat-kem izročeni državnemu pravništvu. Najbrže pride cela zadeva pri prihodnjem porotnem zasedanje na vrsto. Trgovca Hladnik in njegova soproga tajita vse dosledno. Hladnik piše sedaj v preiskovalnem zaporu roman, v katerem hoče orisati vse doživ-ljaje trgovca, katerega hočejo potom navideznih do-kazov pahnuti v nesrečo in z njim tudi celo njegovo družino.

Klerikalna ljubezen do bližnjega. V Potoku pri Novem mestu je ogenj uničil mnogim posesnikom hiše in gospodarska poslopja. Pogoreli so skoro iz-ključno klerikalci. Ko pa sta tamošnje »Bralno dru-štvo« in »Novomeški Sokol« dne 31. jul. v korist pogorelcem priredila na Toplicah veselico, je tamo-šnji župnik ljudi svaril pred udeležbo. Brez pri-pombe!

Obrambni vestnik.

K obrambnemu skladu družbe sv. Cirila in Metoda so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg.; 800, 801, 802, 803. Podružnica v Cerknici (pla-čala 800 K); 804. Svetolucijski Cirilmetodarji (pla-čali 200 K); 805. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Podstrdi (plačala 100 K).

Amerikanski Slovenci za družbo sv. Cirila in Metoda. Neverjetno je skoraj, kako pridno in marljivo delujejo amerikanske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za našo družbo. Povsod se vrše veselice in shodi, ki imajo pa to veliko mor-alno vrednost, da zbirajo naše rojake v tujini, jih probujajo in navdušujejo za sveto našo skupno stvar. Poleg tega pa ne pozabijo nas tudi mate-rijalno podpirati. V tekočem letu je prejela družba naravnost ogromne svote iz rok amerških rodoljubov. Med najdelavnejše amer. podružnice moramo prištevati 24. v Clevelandu. Ta ima vsaki mesec tretjo nedeljo svojo redno mesečno sejo, pri katerih so se nabrali lepi zneski v korist družbi. 20. marca so poslali centralni podružnici v Nev Yorku 14 Dol. 75 cent. in dne 19. aprila 15 Dol.; skupaj tedaj 29 Dol. 75 cent. Pri zadnji seji pa so sklenili, da bodo poslej kar naravnost glavni družbi v domovino pošiljali doneske — in 1. avgusta je sprejela družba od omenjene podruž-nice zopet 10 Dol. — 25. septembra priredi ta podružnica veliko veselico v korist družbi. K tej veselici se bodo povabila razna druga društva in upati smemo, kakor nam povdarjajo sami, da bo uspeh lep in blagosen. Vrli so naši rodoljubi v Ameriki in želeli bi bilo le, da se odzovejo temu zavednemu rodoljublju tudi vsa slovenska srca v domovini. — Ljubi zemljo, ki te je rodila in ne pozabi, da nimaš lepšega koščka zemlje od tvoje rodne! Vam pa zavedni in požrtvovalni amerški rojaki, hvala tisočera za vašo požrtvovalnost.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca julija 1910. l. sledeči promet. Do-hodki. A. redni dohodki: 1. prispevki iz nabi-ralnikov 1531 K 93 vin.; 2. prispevki podružnic i. s. Kranjsko 2335 K 24 vin., Štajersko 3578 K 78 vin., Koroško — — K — vin., Primorsko 5057 K 22 vin., skupaj 10.971 K 24 vin.; 3. razni prispevki 19.449 K 27 vin., skupaj 31.952 K 44 vin. B. iz-redni dohodki: 4. prispevek za obrambni sklad 9317 K — vin., skupaj 41.269 K 44 vin. Izdatki. A. redni izdatki: 1. plače remun. učiteljskemu osebju, razni računni itd. 19.232 K 01 vin. B. iz-redni izdatki: 2. naložitev na glavnico, oziroma obrambni sklad 17.160 K 46 vin., skupaj 36.392 K 47 vin., torej prebitka 4876 K 97 vin.

Društvene vesti.

Iz Gornje Radgone. Redni letni občni zbor podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda za gor-njeradgonski okraj se vrši dne 7. avgusta 1910 popoldne ob 3. uri v gostilniških prostorih gosp. Karbaša v Gornji Radgoni. Dnevni red: 1. Poro-čilo o podružničnem delovanju v letu 1909. 2. Vo-litev novega odbora. 3. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi odbor.

Akad. fer. društvo »Bodočnost« v Ptuj si je izvolilo na rednem občnem zboru dne 30. julija t. l. za prihodnje poslovno leto sledeči odbor: J. U. C. Vekoslav Šumenjak, predsednik, J. U. St. J. Pernat, podpredsednik, J. U. C. J. Horvat, tajnik, J. U. C. Vekoslav Visenjak, blagajnik, J. U. C. Jože Tašner, blagajničar. Preglednika sta: J. U. C. Ša-lamun in J. U. C. Lenart Božio. — Vse društvu namenjene pošiljatve se prosí na naslov: J. U. C. Vekoslav Šumenjak, Polenšak, p. Juršinci.

Dnevna kronika.

Prvi slovanski narodnogospodarski kongres v Ljubljani priredi s sodelovanjem glavnih narodnogospodarskih ter osrednjih poljedelskih in obrtnih korporacij iz vseh avstrijskih slovanskih dežel Slovan-sk narodnogospodarsko društvo dne 14. in 15. avg. 1910. Ta kongres je prvi poskus zblizati avstrijsko Slovanstvo na gospodarskem polju ter ustvarjati organizacijski temelj k trajnemu gospodarskemu sodelovanju slovanskih narodov v Avstriji. Kongres ima v prvi vrsti informativen značaj. Podati mora pregled dosedanjega razvoja posameznih slovanskih narodov v Avstriji v glavnih strokah njihovega de-lovanja, podati primerjajočo sliko njihovega današ-njega narodnogospodarskega stanja ter poudariti najvažnejše točke za bodoče delovanje s posebnim ozirom na sodelovanje z ostalimi slovanskimi nari-di. A ljubljanski kongres se ne omeji samo na to go-tovo velepomembno informativno nalogo. Ustvar-jala se bode na njem organizacijska podlaga za dr-žavne zveze slovanskih poljedelcev, obrtnikov ev. tudi trgovcev, da bi tako skupni interesi slovan-skega poljedelstva, obrtništva in trgovstva izdatneje mogli biti varovani v širšem okvirju, d r ž a v n e, a s l o v a n s k e organizacije. Trdno se nadajamo, da prvi slovanski narodnogospodarski kongres bode te-melj skupnemu gospodarskemu delu avstrijskih Slo-yanov. Na kongresu bodo odlični slovanski narodno-gospodarski strokovnjaki podajali referate. Otvor-jen bo 14. avgusta ob 9. uri dopoldne v Narodnem Domu v Ljubljani. Popoldne ob 3. uri bodo posveto-valne seje, in sicer: vseobčna narodnogospodarska, poljedelska, obrtna in trgovinska. V ponedeljek, 15. avgusta ob pol 9. uri se bo vršila proklamacijska kongresna seja. Ako se ima vsem slovanskim nari-dom dandanes prirojeni čut slovanke vzajemnosti uresničiti, je potrebno, da bode ljubljanski kongres, kot temelj pozitivne akcije za skupno delovanje slovanskih narodov na gospodarskem polju, zbiral-išče vseh resnomislečih slovanskih činiteljev. Vabro-torej vso interesovano javnost za dne 14. in 15. avgusta v Ljubljano, kjer se bo vršil istočasno kon-gres slovanskih gasilcev, katerega glavnim vsposed-nim točkam bo lahko vsak udeleženec prisostvoval. Prijave k kongresu sprejema ter vse potrebne infor-macije daje »Slovanska společnost národohospodár-ská«, Dunaj I., Wipplingerstrasse 22.

Po svetu.

Okradeno denarno pismo. Dunajska podružnica češke industrijske banke je poslala v soboto na ne-ko ljubljansko banko denarno pismo s 15 bankovci po 1000 K. Pismo pa je bilo med potjo okradeno in namesto bankovcev vloženi koščki papirja. Kje se je tatvina zvršila, se še ne ve. Banka ne trpi škode, ker je bilo ismo zavarovano pri »Assicurazioni Ge-nerali« na Dunaju.

Sara Bernhardt — prababica. Dne 28. jul. je po-rodila hčerka sina Sare Bernhardt, sloveče gledali-ške igralko, deklico, in je tako Sara Bernhardt po-stala prababica. Stara je zdaj 65 let, a še vedno igra ulogo »Device Orleanske« prepričevalno.

Umor in samomor starca. 70-letni Štefan Baljek v Homezö-Vasarhely, bogat kmet, ni hotel svoji priležnici, 20-letni Julijani Dekessy, izplačati od nje zahtevane odpravnine 1000 kron, ker se je bal sinov. Zaradi tega sta se dan za dnem prepirala. V ponde-ljek pa se je prepir tako poostiril, da je starec v jezi zagrabil sekiro in dekle ubil. Nato pa se je obesil.

Zopet »iz dežele pobožnih šeg«. V Berlinu so zaprli več deklet in žen, ki so si dale odpravljati spočetja, ter tudi žensko, ki je to izvrševala.

Nesreča. Posestnik Martin Schweighofer v Grünbachu pod Schneebergom je hotel zaklati svinj. Pri tem pa mu je spodrsnil nož, in mož si je prerezal glavno žilo. Predno so prišli ljudje, je izkrevavel.

Cel vagon prošenj. Petrograjska »Ruskoje Znanija« poroča, da je dobila ruska vlada iz daljnega vzhoda cel voz kitajskih prošenj, v katerih zahtevajo Kitajci več kot 100 milijonov rubljev odškodnine za seno, ki ga jim je baje v rusko-japonski vojski rusko vojaštvo popolnoma uničilo.

Velik požar, ki je trajal dva dni, je uničil občino Spormagione na Južnem Tirolskem. Zažgali so otroci.

Zaradi odpovedi stanovanja je bil zasebnik Julij Rohne v Korneuburgu tako žalosten, da se je na dan odselitve v svojem starem stanovanju obesil.

Ruska mornarica. Ruski mornarski minister je izposloval pri carju 15 milijonov rubljev za napravo drengnought in sicer brez dovoljenja dume in državnega sveta.

Ruska pri slavnostih na Cetinju. Ruskega carja bo zastopal pri jubilejskih slavnostih kneza Nikole v Cetinju veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Profos Tuttmann pomiloščen. Profos Tuttmann, znan iz Hofrichterjeve afere in obsojen radi pomaganja pri dostavljanju Hofrichterjevih pisem njegovi soprogi na 3 leta ječe, je pomiloščen na 1 leto.

Vzajemna zavarovalnica za živino v Pragi. — V pondeljek je bil v Pragi ustanovni občni zbor zavarovalnice za živino, katero je ustanovila češka agrarna stranka.

Pod kuratelo stavljeni grof pobegnil. Grof Clary-Aldringen, ki je bil postavljen pod kuratelo, je pobegnil iz Prage z lepo hčerko praškega veletržca Hospodara. Vsa poizvedovanja za ubeglim parom so brezuspešna, četudi so bili razposlani za njima takorekoč po celem svetu detektivi.

Japonska ekspedicija na južni tečaj Dne 1. t. m. se je podala iz 25 oseb obstoječa ekspedicija iz Tokia na južni tečaj. Prehiteti hoče baje kapitana Scotta in zasadi na južnem tečaju japonsko kot prvo zastavo. Stroške 41.000 jenov je baje dovolil parlament.

Gospa Odilon. Kakor znano, je dunajsko dež. sodišče dne 3. maja 1906 odredilo kuratelo nad gospo Odilon zaradi slaboumnosti. Na podlagi strokovnjaških mnenj se je sedaj ta odredba razveljavila.

v Zastrupljevalec Pačenko. Poročali smo, da so v Petrogradu zaprli zdravnika dr. Pačenka radi zastrupljenja milijonarja Buturlina. Preiskava Buturlina je nedvomno dokazala, da je res umrl vsled zastrupljenja. S tem je usoda dr. Pačenka zapečaten. Gre se samo še za dokaz, da je Olivier Delassy naročil zastrupljenje.

v Afera honvedskega stotnika Junge. Kakor poroča »A Nap«, so izpustili honvedskega stotnika Junge, ki je dne 24. avgusta pretečenega leta poslal honvedskemu stotniku-avditorju Mathiasyju v poštnem zavitku peklenski stroj in ki je bil zaradi tega obsojen v enoletno ječo. Preiskava je menda dokazala, da Junga duševno ni normalen.

Četvorčke je porodila v občini Cabai na Ogrskem žena obč. sluge Ludvika Monosarja, in sicer štiri krepke dečke. Skoro preveč blagosloval!

Grdo ravnanje z vojaki. Iz Nyiregyhaze na Ogrskem poročajo: 18 vojakov in 2 podčastnika 15. huzarskega polka so odšli iz svoje garnizije ter se ovadili na žandarmeriji. Tam so izjavili, da stražmojster Tolory že dve leti z njimi tako grdo ravna in da vse tozadevne pritožbe ne pomagajo. Na poveljništvu se jim je reklo, da so neubogljivi, vsled česar se mora še strožje z njimi postopati. Vojaki so izjavili, da so hoteli s svojo ovadbo dokazati, kako jih trpinčijo. Odvedli so jih v Debreczin. Pripravljeni so pretrpeti vsako še tako strogo kazen, prosijo edinole za nepristransko preiskavo.

Zastrupljenja z gobami. Rodbina delavca Schneiderja v Brentnigo blizu Draždan je zbolela vsled zavžitja strupenih gob. Trije otroci so že umrli, starše so rešili. — V Braslavi je ravnotako zbolela rodina delavca Kinnkesa. Dva otroka sta umrla. Starši in pa ostala dva otroka bodo le težko rešili. — V Ullendorfu je zbolela neka igralska družba, ki je ravno tam gostovala, tudi vsled zavžitja strupenih gob. En član družbe je umrl, druge so rešili.

Iz Reke v Pulj z letalnim strojem. Iz Reke se poroča, da bo 15. avgusta poletel francoski zrakoplovec Leon Versupery s svojim monoplanom »Demoiselle« iz Reke v bojno luko Pulj. Pomorske oblasti so polet dovolile in je prevzela mestna občina vse priprave za polte.

Nova agrarna banka na Dunaju. Nemški agrarci ustanove na Dunaju svojo agrarno banko, ki bo pričela že z novim letom poslovati.

Mirovni kongres in dogodki v Maroku. Mirovni kongres v Stockholmu je razpravljajl včeraj o vojnih ekspedicijah Francije in Španske v Maroku. Sprejel je resolucijo, v kateri izraža nado, da bosta tako Francija kakor Španija v najkrajšem času odpoklicali svoji ekspediciji iz Maroka.

Napad na sodnika. Sodnik Hascovski v Drohobiczu v Galiciji je bil na neki sodni komisiji. Na poti proti domu je bil dejansko napaden, in sicer od ljudi, v katerih pravdni stvari je sodil. Da se ubrani napadalcev, je potegnil sodnik revolver in streljal. Enega od napadalcev je zadel do smrti, drugega pa težko ranil. Sodi se, da se je napad izvršil iz maščevanja, ker je sodnik razsodil na škodo enega napadalcev. Napadalci so aretirani. Ravno tako pa je v preiskavi sodnik sam zaradi morebitnega prekoračenja silobrana.

Škandalozne razmere pri ruski vojaški upravi. Adlatius moskovskega intendanta, Matkolič, je bil 2. t. m. ponoči aretiran, ker se mu očita, da je zakrivil velika pomeverjenja v intendanturi. Na Finskem je bil aretirani poveljnik intendančnega oddelka, polkovnik Dutov, radi ravno istega delikta. V petropavelski trdnjavi se nahaja že mnogo intendantskih častnikov. Revizija intendantur je namreč izkazala številna velikanska pomeverjenja.

Dr. Crippen priznal? Renterjev urad javlja, da je dr. Crippen že priznal svoj zločin. Rekel je, da je bila njegova soproga ljubosumna na Miss Neve in da ga je neprestano mučila z najrazličnejšimi očitaji. Nekoč ga je zaradi tega zgrabila jeza, da je segel po orožju in jo umoril.

Ubegli grof in njegova ljubimka. K poročilu o ubeglem grofu Clary-Aldringen, ki je ušel iz Prage z lepo hčerko veletržca Hospodara, se danes poroča iz Nemčije, da so v Nemčiji že oba izsledili. Med tem časom sta se pa obadva že poročila.

»Hrvatska Pučka Seljačka Stranka«, ki jo je Stjepan Radić za 10.000 K zavdinjal slovenskim klerikalcem, ima 20. avg. občni zbor v Zagrebu.

Zaprte tovarne radi pomanjkanja naročil. V Mauchestru vseh 17 velikih predilnic zapre svoje tovarne s 16. avgustom radi pomanjkanja naročil. Vsled tega bo brez dela 16.000 delavcev.

Upor na Kubi — zadušen. Potniki došli iz Honduras poročajo, da je upor na Kubi popolnoma zadušen. Voditelje upornikov so polovili in 14 so jih usmrtili.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

HRVAŠKA KRIZA.

Budimpešta, 5. avgusta: V jutrišnji seji pride na dnevni red tudi hrvaško vprašanje. V ogerskih vladnih krogih mislijo, da se bode našla pot za mirno rešitev krize.

VESTI O RAZPADU »SLOVANSKE JEDNOTE«.

Dunaj, 5. avgusta: Nemškočeška koresp. poroča iz vodilnih krogov vest, da se bode v jeseni pridružila vladni večini večja skupina čeških poslancev iz Morave in da bode došlo še pred jesenjo do razpada »Slovanske jednote«.

VLADA IN KLERIKALCI V ŠPANJI.

Madrid, 5. avgusta: Vlada je znova odbila zahtevo klerikalcev, da bi priredili to nedeljo v San Sebastianu velik manifestacijski shod. Vlada je izjavila, da bode to prireditve z vsemi sredstvi preprečila — če treba z oboroženo roko. Čete odhajajo v večjih množinah v baskijske pokrajine, ker se je pričelo tam živahno karlistično gibanje. Karlisti so tudi izdali manifest, v katerem pozivajo svoje pristase, naj pojdejo v nedeljo v San Sebastian. Duhovniki dele med vernike pištole in revolverje.

NOVICE IZ TURČIJE.

Carigrad, 15. avgusta: Blizu Medine v Arabiji so se spoprijele turške čete z Arabci. Čete so po kratkem boju, v katerem so imeli 3 mrtve in 9 ranjencev, zapodile Arabce v beg.

Solun, 5. avgusta: Vsled naraščajočih nemirov v deželi je upeljala turška vlada vojaško zastraženo vseh železnic.

PONEVERJENJE.

Praga, 5. avgusta: Blagajnik društva čeških inženirjev in arhitektov je pomeveril več tisoč kron društvenega premoženja in pobegnil v Ameriko.

IZLETNIKI USTAVILI BRZOVLAKE.

Monakovo, 5. avgusta: Kakih 300 izletnikov je ustavilo v Gronsfordu na progi Monakovo-Solnograd brzovlak tako, da so se postavili ljudje na progi. Na to so izletniki šli na brzovlak in se odpeljali v Monakovo, kjer je nekatere prijel policija za imena. Stvar se bo končala pred sodnijo.

Tržne cene.

Dunaj, 3. avg. Borza za kmetijske pridelke. Tendence neenotna. Žita se držala trdno, vendarle pšenica poskočila za 5 vin. Koruza tendirala zaradi deževnega vremena medlo in bila za 5 vin. cenejša. Rž in oves ostala mirna, pri stari ceni.

Budimpešta, 4. avg. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'53, pšenica za april K 9'83, rž za oktober K 7'12, oves za oktober K 7'22, koruza za avgust K 5'73, koruza za maj K 5'77. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 14 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu za 5—10 vin. višja, koruza medla, ostalo mirno. Termini v začetku mirni, pozneje se vzdrže. Vreme deževno.

Trst, 4. avg. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41³/₈ do K 42³/₈ za dobavo K 32⁵/₈ do K 33³/₄. Tendence stalna.

Praga, 4. avg. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'35. Tendence: mirna, vreme oblačno.

Budimpešta, 4. avg. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 134—136, mlade težke 140—142, mlade srednje 142—144, mlade lahke 144—146 v kilogram. Zaloga 38.443 komadov.

Budimpešta, 4. avg. Mast. Svinjska mast 156—, namizna slanina 130—.

Primerne službe

išče absolvirani gimnazijec, najraje v bližini Maribora. Ponudbe na upravnistvo »Nar. Dnevnika«. 451 3-1

Prva največja zaloga čevljev v Celju

nudi p. n. občinstvu največjo izbero finih in cenih čevljev za dame, gospode in otroke. Nadalje originalne ameriške čevlje za gospode in dame, Telovadni, tenis- in domači čevlji po najnižjih cenah. Štefan Srašek, Kovaška ulica. 434 12-6



Pošten in marljiv

trgovski učenec

z dobrimi šolskimi spričevali se sprejme takoj v trgovini **Matije Kavčiča**, Št. Jur ob južni železnici. 449 3-2

Trgovski pomočnik

vešč manufakturne in špecerijske stroke, dober prodajalec, solidnega življenja, nevstrašljiv dela, in

učenec

z dobrim spričevalom iz boljše hiše, ako mogoče vešč nekoliko nemščine se sprejmeta v trgovini mešanega blaga **Ant. Korošec**, Radgona. 438 8-7

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju
Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-45